

EMA 18 Nha Nhatanha Ntorobia

EBUMNOBI MMEPE NA-ADIGIDE NKE NDE U.N.

Atumatu igbakwunye EMA nke iri na asato nke United Nations ghotara

Odinihu nke Uwa adighi adigide adigide
o buru na Odinihu Maka Ndi Ntorobia ejighi n'aka

Akara ngosi **EMA 18 Nha Nhatanha Ntorobia** anyi turu aro

Akara Atuputara - Nchikota

Isiokwu: *Nha nhatanha Ntorobija:* Inye ohere nha anya inweta akurungwa na ohere maka ndi ntorobija zuru uwa onu. Odinihu nke uwa agaghi adite aka ma o buru na odinihu maka ntorobija ejighi n'aka.

Agba: A na-amata Purple di ka agba nke na-anochite anya mgbanwe, idi n'otu, ike na ike. Njehari anyi na-egosiputa ihe agba a putara. Koodu hex bu #9c48b4.

Symbology: Anyi na-ekewaputa nkowa nke 'iha nhata' na 'iha nhatanha' site n'igosiputa nkesa nha nha nha dabere na mkpa onye o bula maka otu ebumnuche. A na-anochi anya ndi mmadu n'otu n'otu di ka ndi na-anopu iche na nwoke ma o bu nwanyi ka o buru nke gunyere ndi nwoke na nwanyi niile.

Oke: Anyi na-atu aro ka agunyere nkowa nke United Nations maka ntorobija (15-24 afọ) n'ime oke anyi mana anyi na-achokwa igbasa na nso a igunye ndi niile no n'okpuru afọ 35 ka onuogu igwe mmadu ga-esi na ya puta. afọ 15-35 na afọ.

Ebumnuche na ihe ngosi:

Ebumnuche EMA	Ihe ngosi
Ebumnuche 18. Nweta nha nha nha nke ntorobija n'ime oha na eze na gburugburu	ndi ntorobija wee bulie onyinye ndi ebe obibi.
18.1 Gbaa mbọ iyi bulie okwa ndi ntorobija n'uzo di ukwu, gunyere na ngalaba nkeonwe na ulo oru di iche iche	18.1.1 Onwego nsonye nke ulo oru ntorobija na ntala uwa 18.1.2 Onu ogugu ndi na-eto eto no n'okwa nchikwa 18.1.3 Onwego nsonye umaka na ndi ntorobija na otu (ndi ntorobija). 18.1.4 Oke nke otu ndi ntorobija (tunyere otu ndi nne na nna) 18.1.5 Oke nke onye nnochi anya ntorobija ma o bu ndi ntorobija no na bodu ndi isi 18.1.6 Onu ogugu nke ndi na-akowaputa onwe ha di ka ndi na-akwado ndi ntorobija zuru uwa onu, mba na / ma o bu mpaghara.
18.2 Na-abawanye nnochite anya ndi ntorobija n'ogo zuru uwa onu, mba na mpaghara - na ime amuma.	18.2.1 Oke oche ndi ntorobija nwere na (a) ulo oru zuru uwa onu, (b) ndi omeiwu mba na (c) ochichi ime obodo.

	18.2.2 Ọnụọgụ iwu mepụtara na/ma ọ bụ webatara site n'aka ndị na-akwado ndị ntorobịa 18.2.3 Ọnụọgụ mba nwere iwu na ụkpụrụ na-akwalite itinye aka na ndoro ndoro ọchịchị na/ma ọ bụ ndoro ndoro ọchịchị 18.2.4 Oke nke ndị ntorobịa nọ na boody ndumody na/ma ọ bụ ndị nnochị anya mba uwa.
18.3 wusie mbọ ike ichekwa na ichekwa gburugburu gburugburu n'ihhi mkpebi nke na-emetuta otutu ogbo n'odinihu.	18.3.1. Oke nke mba nwere usoro iji soro na inye oke oha maka nha nha nha nke ndị ntorobịa na ụkpụrụ nke ogbo asaa.
18.4 Gbaa mbọ hụ na ndị ntorobịa niile nwere ohere zuru uwa onu maka mmepe mmekorita mmadu na ibe ya, na-eduga na nsonaazu mmuta dabara adaba ma dikwa mma	18.4.1 Oke nke umyaka na ndi ntorobia nwere obi ike: (a) N'ime nkuzi mmetuta uche ha na-elekota mmadu (SEL), ya bu, njirimara di mma, njikwa onwe onye, (agumakwukwo) nruputa onwe ya, nka mmekorita mmadu na ibe ya, isi obodo; na (b) N'ime nka ha na nzulite onye ndu ntorobia
18.5 Na-abawanye ozuzu ndi ntorobia n'imụ ego na ohere inweta ulo akụ nwere onwe, gunyere akurungwa, itinye ego, mgbazinye ego na nhoro.	18.5.1 Onwego ntinye aka nke ntorobia na nkuzi ego na nkuzi ego na nke na-abughị nke nkiti na onwa 12 gara aga, site na mmekohu. 18.5.2 Onu ogugu nke ndi bi n'ime otu afọ enyere na-enweta opekata mpe nke ntozu n'oru (a) mmuta ego na (b) nka ogugu ego, site na mmekohu. 18.5.3 Ogologo nke (i) mmuta ego na (ii) agumakwukwo maka ulo akụ nwere onwe ya ka etinyere na (a) amuma mmuta mba; (b) usoro omumu; (c) omumu nkuzi na (d) nleba anya nke umu akwukwo 18.5.4 Oke nke ndi na-eto eto tozuru oke di ka ndi nwere nsogbu ugwo 18.5.5 Oke nke ndi na-eto eto kwenyere na ime mkpebi gbasara ego na-agunye ma nabata ya, site na mmekohu, afọ, nkwaru, na otu ndi mmadu.
18.6 Nabata iwu nwere ike ime maka imeputa na hu na gburugburu ebe	18.6.1 Onu ogugu nke ndi mmadu nwere nchekwa yana echekwara data ha na

nchekwa zuru ụwa ọny na ịntanetị maka ndị ntorobịa na ụmụaka	ịntanetị 18.6.2 Ọny ọgụgụ nke ndị edoro n'okpuru (a) ime ihe ike cyber, (b) ime ihe ike nke mmụọ, (c) ime ihe ike mmekọahụ forọ nke nta ka ọ bụrụ, na (d) ime ihe ike anụ ahụ sitere na ime ihe ike cyber n'ime ọnwá 12 gara aga. 18.6.3 Ịdị adị nke ụlọ ọrụ ruuru mmadụ nọọrọ onwe ha bụ ndị ọkachamara na nchịkwa ịntanetị 18.6.4 Oke nke mba nwere sistemu iji soro ma mee oke ọha maka nchekwa ịntanetị gụnyere nzuzo na nchekwa data.

Nke Mbido

Iji kwadebe maka ebumnuche post-2030, anyị na-elekwasị anya na ntorobịa iji hụ na etinyere ha n'ihu na ụwa ha kwesiri ịdị n'aka ha.

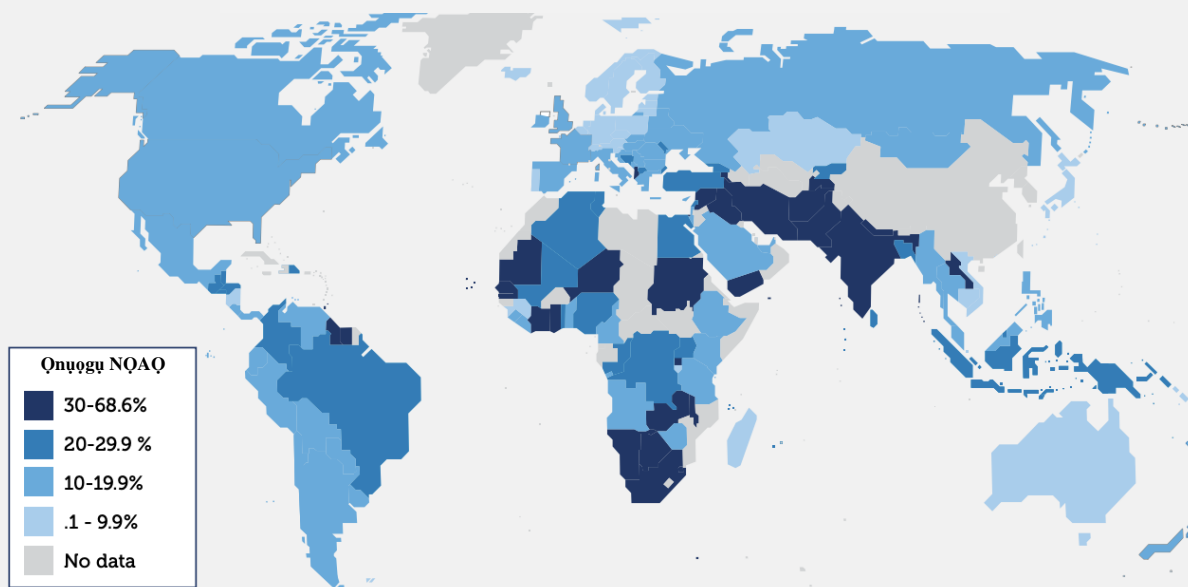

Ọtụtụ ihe ịma aka zuru ụwa ọnụ gbara anyị gburugburu; Ihe ịma aka nke ọgbọ anyị na ọgbọ ndị na-abịa ga-abụ ibu arọ maka ndụ ha dum. Na mgbakwunye na ọrịa COVID-19, a na-akpọ ọnụ ọgụgụ na-eto eto nke ndị ntorobịa zuru ụwa ọnụ "ọgbọ ndị furu efu." Data na-egosi na ndị otu afọ nke 15-24 afọ ga-eto nke ọma site na 11% site na 2020 ruo 2050, na-etinye nrugide na-abawanye n'ụwa iji zagachi mkpa nke ọgbọ ndị na-eto eto.

N'agbanyeghi ọnođụ dī mma maka uto nke ndị ntorobịa, nkwusi ike nke ibi ndụ ugbu a na n'odinihu ka na-ejighi n'aka. Anyi na-eji afọ ndi bu isi nke agumakwukwo anyi na ntinye ndi oru n'oge odachi akụ na ụba, nkewa ọha na eze, ọgba aghara ndoro ndoro ochichi, na ihe iyi egwu na-abia n'ihu nke nsogbu ihu igwe. Onogoru ndi ntorobia na-anoghi n'oru, agumakwukwo, ma o bu ozuzu (NOAO) na-aga n'ihu ma na-ebelata ikike maka ọgbọ ndi na-abianu imalite nke ọma. Iji gosi nkenke nke ikpe na-ezighi ezi a:

- Onye o bula n'ime mmadu ise o bula na-eto eto anaghi enweta nka nke ibi ndu site na agumakwukwo ma o bu oru
- Ngukota mmeko nwoke na nwanyi NOAO zuru ụwa ọnụ: 30% umu nwanyi na 13% umu nwoke (ILO, 2019) ndi ntorobia anaghi enweta ikike ibi ndu site na agumakwukwo ma o bu oru.
- Ndi ntorobia NOAO ka na-edochaghi anya ebe o bu na data adighi maka mba niile.

Ọnụọgụ 6. Ọnụọgụ Ntorobịa NỌAQ, Ọnụ Ọgụgụ kacha nso nso a (2000-2018)

Source: DESA, based on ILOSTAT, country profiles.

Oke egosiri na aha ndị ejiri na maapu a apụtaghị nkwardo ma ọ bụ nnabata nke United Nations.

Ndekọ ọnụ ọgụgụ ndị a bụ naanị ntakiri ntakiri nkowa banyere ọnọdu ndị ntorobịa na-enwe gburugburu ụwa. Dị ka omume anyị taa na-ekpebi ọnọdu anyị n'ọdinihu, anyị aghaghị iju, si, gini kpatara na a naghị ebute ndị ntorobịa ụzọ ma ọ bụ jiri ya kpọrọ ihe maka onyinye ha na-ekwu n'okwu zuru ụwa ọnụ maka ọdinihu na-abianụ nke na-emetuta ha kacha?

Ndị ntorobịa anyị jikọtara ọnụ n'otu n'otu ichebe ọnọdu ụwa anyị n'ọdinihu dika enweghị ọgbo gara aga ọ dị mkpa ka ọ dị. Ijiko ụwa ọnụ nke teknuzụ na digitization mere ka ọ dị ka ụzọ maka mmụba ọgụgụ isi na ozi, nke a na-ekwu na ọ bụ ihe ọhụrụ mmadụ na-eme nke oma n'oge anyị. Site na mkpughe nke a na-enwetubeghị ụdị ọhụrụ na ahụmịhe ndụ, anyị azulitela mmetuta omijiko na-enweghị atụ, macroscopic. Anyị na-eche na ntinye a n'ime obodo zuru ụwa ọnụ enyela anyị nghota zuru oke nke ọrụ obodo zuru ụwa ọnụ nke bụ echiche dị mkpa maka imeputa atumatụ na iwu zuru ụwa ọnụ.

Ka anyị na-aga n'ihu na-aga n'ihu n'ime afọ iri nke omume iji meputa ngwota zuru ụwa ọnụ, ọ dị mkpa ka anyị na-ebute ụzọ n'usoro omumu. Ndị ntorobịa na-enwekarị ọrụ dị mkpa n'obodo anyị, a na-achokwa ime ihe sitere n'ogbo ndị na-eto eto karịa mgbe ọ bula maka inwe ọganihu nkiti.

Amuma anyi

Ebumnuche United Nations Sustainable Development Goals na-enye usoro dị mkpa maka ichoputa ihe ima aka ihe di n'ụwa na mgbakwunye na ikwado ntọala ebumnuche mba ụwa. Anyị na-atụ aro mgbakwunye nke ọhụrụ Sustainable Development Goal, SDG 18 Youth Equity, ebe ọ

na-agụnye ihe ịma aka niile zuru ụwa ọnụ nke na-eguzo n'ihu anyị dị ka akara nkwa anyị maka ọdịnihu anyị maka ọdịnihu nke mmadụ.

Global Futurist Initiative, yana mbọ mkpokọta sitere na ọtù ndị ntorobịa ndị ọzọ, anọwo na-achọputa ma na-achọputa akara mgbanwe ịji mee mgbanwe maka ime "SDG 18 Youth Equity" ka ọ buru echiche a na-anabata na ebumnuche zuru ụwa ọnụ ugbo a yana na-esote. Agbanyeghi, n'ebumnuche nke ịhụ na mmegharị anyị bara uru dika o kwere mee, anyị lekwasiri anya naanị na ịgbaso usoro nke nwere ike ibute itinye SDG 18 Youth Equity.

Ọnọdụ ntorobịa dị iche na nke obodo dị iche iche, mba na mpaghara dị iche iche n'ụwa niile. Anyị kwenyere na omume mgbanwe kachasi mma nwere ike ime site n'ichikọta obodo ndị ntorobịa zuru ụwa ọnụ gburugburu otu mmegharị ahụ mana anyị nwere echiche a na-eme ka ọ pụta ihè na akụkụ ndị dị mkpa bụ ndị kachasi mma maka mmepe maka ọnụ ọgụgụ ahụ. Anyị na-akọwaputa ntọala na SDG 18 Youth Equity mana hapụ ya ndị na-eme ihe ka ha hazie mkpa ebumnuche a. Ọzọkwa, anyị kwenyere na ụzọ a ga-akpalite obere mgbanwe, mmalite dị mkpa maka mmegharị zuru ụwa ọnụ.

Mmepe nke ebumnuche na ihe ngosi nwere ike soro usoro anyị na mgbakwunye na / ma ọ bụ mwepu nke isiokwu akọwaputara na atumatụ a. Banyere iwulite ihe mgbaru ọsọ a na-atule, anyị ghotara enweghi mkpuchi na data nke ga-eme ka anyị ghotā ọdiche dị na mpaghara ndị ntorobịa. N'ihі nke a, anyị kwenyere na itinye aka na ndị otu mpaghara maka ịdeputa ebumnuche ahaziri na ebumnuche ga-enye ụzọ kachasi mma nke imeputa mgbanwe. Dị ka ndị ntorobịa ibe anyị n'onwe anyị, anyị achoghị idebe iwu kama iduzi na inye aka na mmepe ntorobịa.

Atumatụ uru anyị lekwasiri anya n'echiche ndị a gụnyere isiokwu sitere na akwukwọ akụkọ ntorobịa gara aga:

- **Inweta:** Ịhụ na ndị ntorobịa nwere ohere ziri ezi na ikike ịji akurungwa dị mkpa maka ibi ndụ dị mma
- **Mgbakwunye:** Ịhụ na ndị ntorobịa niile na ọnọdụ ha dị iche iche na-aza ajujụ na mkparịta ụka zuru ụwa ọnụ
- **Ịza ajujụ:** Ịhụ na a ga-aza ajujụ na ikwụwa aka ọtọ na atumatụ niile, ọrụ, mgbalị, na mmegharị na ndị ntorobịa.
- **Ike:** Ịhụ na e nyere ndị ntorobịa ikike iwulite ike na ibuli olu ha elu

2030

Ịha nhatanha ntorobịa bụ akụkụ dị mkpa nke ihe ịma aka anyị niile zuru ụwa ọnụ nke na-enweghi ezigbo nnochite anya na nnabata ugbo a. Dị ka ndị ntorobịa na-etolite n'ụwa nke nwere nsogbu ịma aka na-eto eto, nhazi ihe mgbaru ọsọ zuru ụwa ọnụ na imeputa ihe ngwota aghaghị iburu n'uche ihe ga-esi na ya pụta na ọgbọ ndị na-eto eto. N'ihі nke a, anyị na-atụ aro ka emejuputa ebumnobi a n'ime oke ugbo a nke 17 United Nations Sustainable Development Goals.

Mbipute 2030

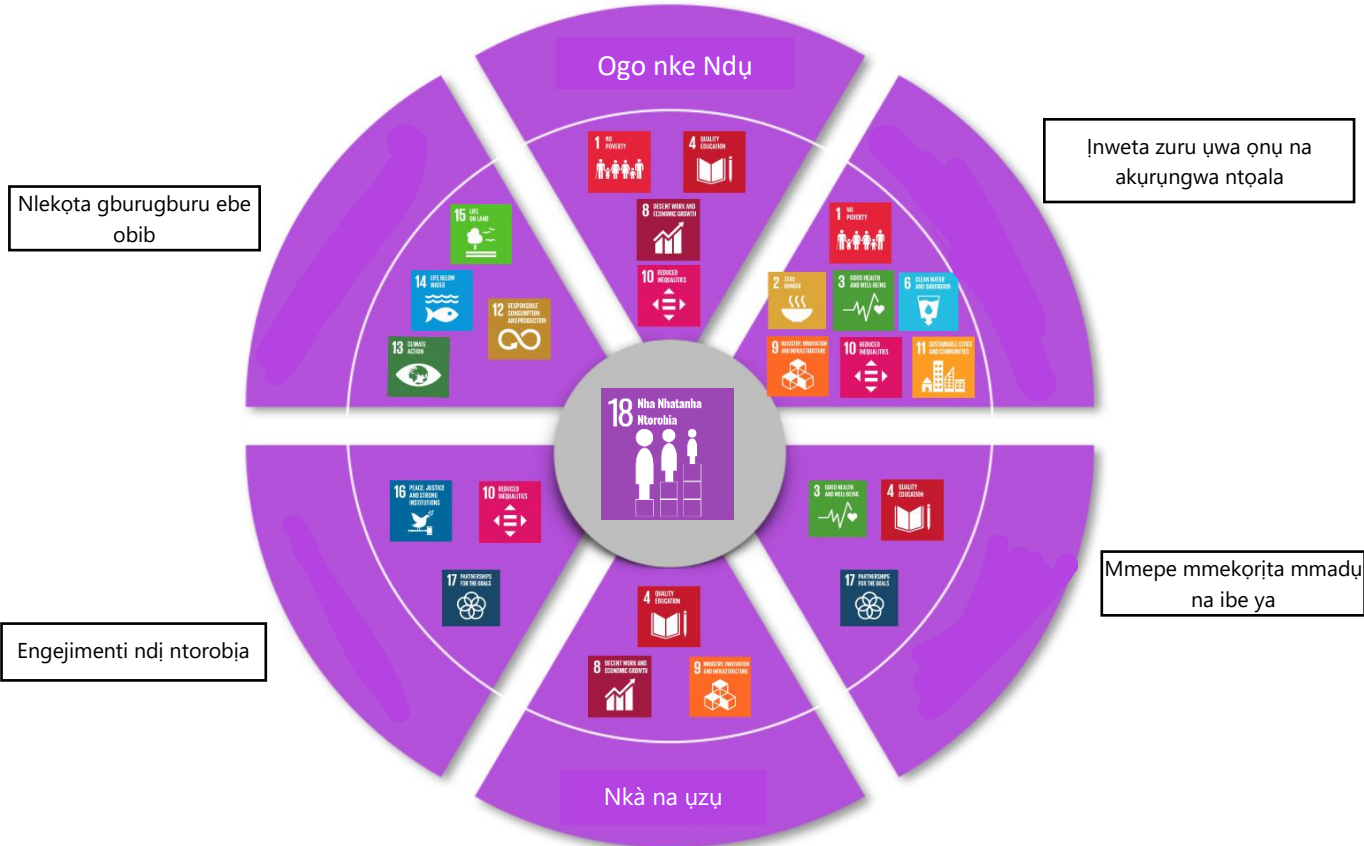
Ebumnuche na ebumnuche dị n'azụ SDG 18 Youth Equity ga-agbatị kariya 2030 wee buru ihe ima aka na mbọ niile maka mmadụ iru. Odiiche di n'udi ndu n'etiti ogbo ga-abu ihe na-agbanwe agbanwe mgbe niile maka obodo na mba o bula gburugburu uwa. Anyi na-agba mbọ imezu ihe anyi na-akpo 'ikpe ziri ezi nke oge', na-echekwa odinihu anyi maka odinihu nke ndi ozọ ga-abjara anyi nke oma.

O di mkpa na ihe mgbaru osọ ndi e wuru n'oge njedebe nke 2030 yiri ihe mgbaru osọ mbu nke United Nations deputara. Ha ga-enweriri ma ebumnuche etiti di n'ime obodo yana oke oke n'ụwa niile bu nke enwere ike ilele na nke enwere ike ime ya.

Ogidi, Ebumnuche, na ihe ngosi

Mgbe emechara nyocha nke ukwu, anyi na-atu aro ka SDG 18 Youth Equity ka o buru ihe di iche iche na okike, na-egosiputa onodu ezi uche di na ya n'oge ntorobia anyi na-eche ihu gburugburu uwa.

N'ihio obosara SDG 18 Youth Equity, anyi ekwala ebumnuche a uzọ isii nke mebere ihe nha nhata nye ndi ntorobia gburugburu uwa.

-
- A. Nlekọta gburugburu ebe obibi
 - a. Ikpe ziri ezi gburugburu ebe obibi - Intersectionality
 - b. Omume ihu igwe
 - c. Ụdị dị iche iche na Nchekwa (terrestrial, Marine)
 - B. Ogo nke ndụ
 - a. Agumakwukwo
 - i. Gbaa mbọ hụ na ndị ntorobịa niile nọ n'afọ ọ bụla nwere ohere nha anya ịgụ akwukwo praịmari, sekondri
 - b. Ọgbọ ọrụ
 - c. Ọzuzu
 - C. Nnweta zuru ụwa ọnụ maka akurungwa ntọala
 - a. Ahụike & Nchekwa
 - i. Ịdị ọcha
 - ii. Mmiri ọnụhụ
 - b. Ọrụ ego
 - c. Ọrụ Ọha
 - i. Data
 - ii. Ikike ọha
 - D. Mmepụta mmekọrịta mmadụ na ibe ya
 - a. Ọmụmụ mmetụta uche ọha (SEL)
 - i. njirimara ziri ezi
 - ii. Nlekọta onwe onye
 - iii. (Ọmụmụ) arụmọrụ onwe ya
 - iv. Nkà na-elekọta mmadụ
 - v. Ego ọha mmadụ
 - b. Mmemme mmepe ntorobịa
 - i. Mmepụta ndu ndi ntorobịa
 - ii. Nka nka na mmepe onye ndu
 - c. Nnweta zuru ụwa ọnụ
 - d. Nchekwa cyber
 - i. Ahụ ike nke uche
 - ii. Okwu nzuzo
 - iii. Data
 - e. Nkà nka dijitalu
 - E. Mmekọrịta Ndị Ntorobịa
 - a. Akurungwa dị mkpa
 - i. Gbaa mbọ hụ na ọnọdụ ndị dị mkpa maka nnochite anya ndị ntorobịa (site na boodụ ndumodu ndị ntorobịa na otu ndị na-akwado ndị ntorobịa)
 - b. Iwulite ikike
 - i. Kwado ohere itinye aka na mkpụmkpụ na ogologo oge maka itinye aka na ndị ntorobịa
 - c. Ọdịdị na-adigide adigide
-

-
- i. Kwalite mgbanwe n'etiti ọgbọ iji wusie ike nnwere onwe nhazi ndị ntorobịa siri ike

Anyị na-atụ anya na ogidi ọ bụla nwere ọtụtụ ebumnuche nwere ihe ngosi nke ha.

Ka ndị ntorobịa na-ewulite usoro a na-atụ anya n'ihu, anyị na-achọsi ike iji akwụkwọ a na akara mgbanwe dị ka isi ihe na-emekọ ihe na ntinye aka n'ihu. Ya mere, ihe a na-atụ aro n'okpuru ebe a dị ike, na ebumnuche anyị bu n'obi igụnye ntinye dị ka o kwere mee site na ntorobịa, gụnyere ma ọ bughị nani na ndị na-eto eto na-eto eto, netwọk ndị ala, òtù, ụlọ ọrụ gọọmenti.

Ihe mgbakwunye

A. Maka ozi ndi ọzọ gbasara njikọ aka nke ebumnobi mmepe na-adigide nke nde United Nations, [biko rụtụ aka na mbiputa ebe a.](#) Nke a agwala anyị ụzọ anyị ga-esi zụlite SDG 18 Youth Equity.

Ọdịnaya nke Global Futurist Initiative
